

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะ
ของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง*

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF SCHOOL CURRICULUM
MANAGEMENT FOCUSING ON STUDENTS' COMPETENCIES IN
EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER
ANGTHONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

นทวรรณ โลหะเวช¹, ประยูร บุญไช้² และ พรเทพ รุ่งแผน³
Natawan Lohavate¹, Prayoon Boonchai² and Pornthep Rupan³
¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹⁻³Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: Natawan4231@gmail.com

วันที่รับบทความ : 20 สิงหาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 31 สิงหาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 2 กันยายน 2568

Received 20 August 2025; Revised 31 August 2025; Accepted 2 September 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

Citation:

* นทวรรณ โลหะเวช, ประยูร บุญไช้ และ พรเทพ รุ่งแผน. (2568). แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(5), 926-941.

Natawan Lohavate, Prayoon Boonchai and Pornthep Rupan. (2025). Guidelines For The Development Of School Curriculum Management Focusing On Students' Competencies In Educational Opportunity Expansion Schools Under Angthong Primary Educational Service Area Office.

Modern Academic Development And Promotion Journal, 3(5), 926-941.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 195 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.950 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ดังนี้ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้โดยชุมชนอย่างรอบด้าน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจน ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินหลักสูตรมาวิเคราะห์ร่วมกับคณะกรรมการวิชาการ เพื่อปรับปรุงเนื้อหา วิธีการสอน และเครื่องมือประเมินให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนในปีถัดไป

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา , หลักสูตรสถานศึกษา , สมรรถนะของผู้เรียน

Abstract

This research aimed to 1) study the management of competency-based curriculum in schools under the Office of the Extended Educational Opportunities, Ang Thong Primary Educational Service Area, and 2) propose guidelines for developing competency-based curriculum management in schools under the Office of the Extended Educational Opportunities. The

research was conducted in two steps: Step 1 studied the management of competency-based curriculum in schools under the Office of the Extended Educational Opportunities, Ang Thong Primary Educational Service Area. The sample consisted of 195 school administrators and teachers in subject areas in schools under the Office of the Extended Educational Opportunities, using Krejci and Morgan tables. The instrument was a questionnaire with a reliability of 0.950. The statistical analysis used included means and standard deviations. Step 2 proposed guidelines for developing competency-based curriculum management in schools under the Office of the Extended Educational Opportunities. The informants included seven experts with knowledge and expertise in curriculum management in schools under the Office of the Extended Educational Opportunities, selected through purposive sampling. The research instrument was a semi-structured interview form. It is an open-ended question. Data analysis is content analysis. The research results found that 1) the overall management of the school curriculum that focuses on student competency in the extended educational opportunity schools under the Office of the Primary Educational Service Area of Ang Thong was at a high level. 2) Guidelines for developing the management of the school curriculum that focuses on student competency in the extended educational opportunity schools under the Office of the Primary Educational Service Area of Ang Thong are as follows: Promote and support comprehensive community-based learning, establish a clear curriculum structure, systematically organize student development activities, and analyze the results of the curriculum evaluation together with the academic committee to improve the content, teaching methods, and assessment tools to be consistent with student competencies in the following year.

Keywords: Development Guidelines , School Curriculum, Student Competencies

บทนำ

การจัดการศึกษานับเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตสังคมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน การจัดการศึกษาให้เยาวชนและประชาชนมีศักยภาพนั้นมีสิ่งสำคัญที่เป็นมาตรฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้ทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนด หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ปัจจุบันประเทศไทยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เริ่มใช้กับโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียน ที่มีความพร้อมในปีการศึกษา 2552 และปีการศึกษา 2554 ใช้หลักสูตรกับทุกชั้นปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) หลักสูตรแกนกลางมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดยมีการกำหนดวิชาแกนหลักที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน เหมือนกัน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559) การบริหารงานด้านหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนด จากนั้นสถานศึกษา จะต้องทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้ร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาทางการศึกษาของสถานศึกษาจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองท้องถิ่นและชุมชน เน้นการปฏิบัติ มีการประเมินผลตามสภาพจริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง ได้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร จากรายงานการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประจำปี 2567 ที่พบว่า จุดที่ควรพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา ซึ่งเป็นผลสะท้อนปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่พบว่า จุดที่ควรพัฒนาในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการคือการพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และระบบการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง, 2567) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

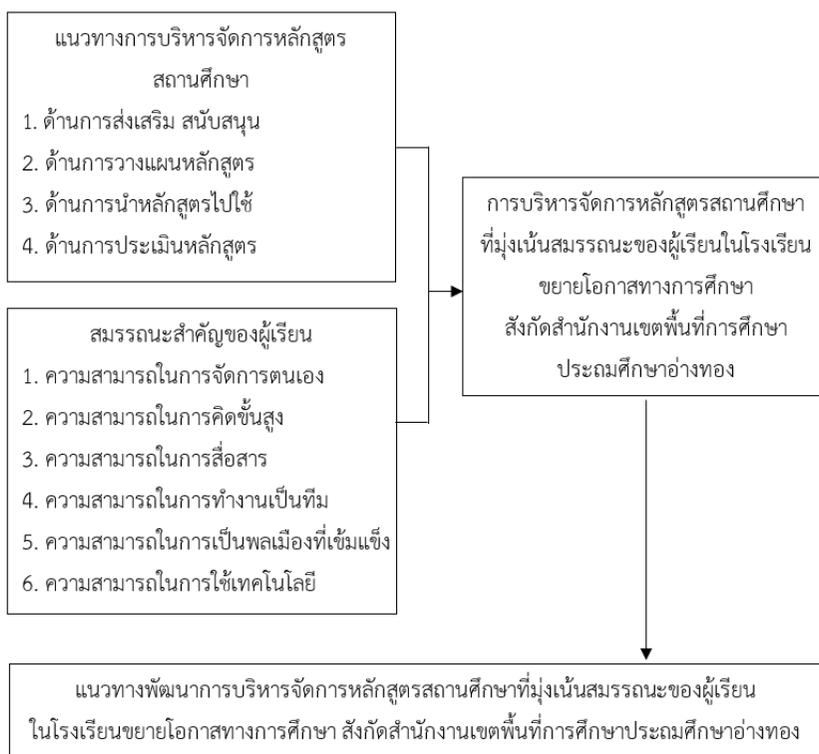
สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง อยู่ในระดับใด
2. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองมีแนวทางอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยมีขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา วิเคราะห์ประกอบด้วย 1) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจากแนวคิดของ ไทเลอร์(1949), เดมมิง (1950), กุลิค และเออวิก (1973), คูนซ์, โดเนล และเวห์ริช (1980),

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551), วีระชัย ศรีหาพล (2557), ดวงใจ ไชยลังการ (2558), ประเวศ เวชชะ (2559), กุลจิรา คำมูล (2559) และสำนักงานพันธกิจการศึกษา (2565) จากการศึกษาแนวคิดข้างต้น ได้แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน 2. ด้านการวางแผนหลักสูตร 3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ 4. ด้านการประเมินหลักสูตร 2) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจากแนวคิดของ วารินทร์ แก้วอุไร และคณะ (2554) รวมไปถึงนักทฤษฎีนักวิชาการ สามารถสรุปได้ 6 สมรรถนะ ดังนี้ 1. ความสามารถในการจัดการตนเอง 2. ความสามารถในการคิดขั้นสูง 3. ความสามารถในการสื่อสาร 4. ความสามารถในการทำงานเป็นทีม 5. ความสามารถในการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง 6. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี³⁾ เพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2567 แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 39 คน และครูผู้สอน 479 คน รวมทั้งหมด 518 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 195 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการส่งเสริม สนับสนุน 2) ด้านการวางแผนหลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ด้านการประเมินหลักสูตร มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert's rating scale)

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎีเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ดังนี้ 3.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะข้อความที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 3.2 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาเสนอประธานคณาจารย์เพื่อแก้ไขเพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 3.3 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.950

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 4.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู 4.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแนบ QR Code ลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ (Google form) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนและประสานขอความร่วมมือ จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม 4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ ดำเนินการวิเคราะห์ และสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์จัดการกระทำข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จทางสถิติ ดังนี้ 5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลโดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานฝ่ายวิชาการ 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีลักษณะ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 12 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการส่งเสริม สนับสนุน 2) ด้านการวางแผนหลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ 4) ด้านการประเมินหลักสูตร

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้ 3.1 ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนด 3.2 สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 จากแบบ สอบถามการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้านมาสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ 3.3 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา 3.4 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ไปยังผู้บริหารโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือให้กับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยนำเสนอแบบสอบถามโดยแนบ QR CODE ใช้การตอบแบบสอบถาม ด้วย Google Form ในช่วงเวลาราชการ พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ให้กับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแต่ละฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ 2) แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของข้อมูลตามแนวของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ตารางที่ 1 ภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน	4.20	0.489	มาก	3
2. ด้านการวางแผนหลักสูตร	4.21	0.457	มาก	2
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	4.19	0.480	มาก	4
4. ด้านการประเมินหลักสูตร	4.26	0.307	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.22	0.383	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาพบว่าระดับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการประเมินหลักสูตร รองลงมาคือด้านการวางแผนหลักสูตร ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับรายละเอียดรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุนเด่นเรื่องการพัฒนาครูให้สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามสมรรถนะของผู้เรียน แต่ยังขาดความพร้อมด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านการวางแผนหลักสูตรมีจุดเด่นที่การกำหนดวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน แต่ยังขาดความชัดเจนในโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้เด่นที่การวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นระบบ แต่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ส่วนด้านการประเมินหลักสูตรมีความเข้มแข็งในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงสมรรถนะผู้เรียน แต่ยังขาดการนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรในปีถัดไปอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้าน	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการสำรวจและจัดหาสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย 2. บริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 3. จัดเตรียมห้องปฏิบัติการให้มีความพร้อม เพื่อรองรับต่อการใช้งาน 4. อบรมบุคลากรด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยี และปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างสม่ำเสมอ 5. จัดเตรียมอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย และทันสมัย พร้อมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
2. ด้านการวางแผนหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นทางการ 2. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรต้องประกอบไปด้วยบุคลากรที่หลากหลาย 3. จัดประชุมหารือ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสม่ำเสมอ 4. มีการประยุกต์ใช้แนวทางจากต้นสังกัด รวมไปถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 5. ส่งเสริมความรู้และทักษะของคณะกรรมการด้วยการอบรมและพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสมรรถนะของผู้เรียน 2. นำสื่อการสอนมาใช้อย่างหลากหลาย ทั้งรูปแบบดิจิทัล สื่อสิ่งพิมพ์ ทรัพยากรท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้จริง 3. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สามารถลงมือปฏิบัติได้จริง 4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับการเลือกสื่อที่เหมาะสม 5. มีการนิเทศและกำกับการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อย่างใกล้ชิด พร้อมให้ข้อเสนอแนะ

ด้าน	แนวทางการพัฒนา
4. ด้านการประเมินหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการวัดและประเมินผลหลักสูตรที่มุ่งเน้นสมรรถนะผู้เรียนเป็นประจำในทุกปี 2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ ติดตาม 3. ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4. มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 5. มีการใช้แบบฟอร์มสังเกตพฤติกรรมและเกณฑ์ประเมินที่ชัดเจน 6. ครูต้องร่วมประเมินหลักสูตรและรวบรวมผลการประเมินในแต่ละภาคเรียน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.อ่างทอง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญที่สำนักงานเขตพื้นที่ให้กับนโยบายการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ ทั้งการกำหนดแนวทาง การอบรมครู การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ (สังต์ อุทรานันท์, 2552; สมชาย ใจดี, 2564) ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและพัฒนาสมรรถนะตามเป้าหมายหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน พบว่าผู้บริหารและครูมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะความรู้ และเจตคติของครู เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจัดอบรมและติดตามพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน (มณีรัตน์ ประเสริฐสุข, 2562)

ด้านการวางแผนหลักสูตร สถานศึกษาสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย และเป้าหมายที่สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน บริบทท้องถิ่น และความต้องการของประเทศ ทำให้การวางแผนหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงสุด (สมปอง จิตตระกูล, 2564) ส่วนด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ครูสามารถดำเนินการวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

ตรวจสอบได้ และสามารถติดตามพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์สมรรถนะที่กำหนด (ศิริวรรณ สินธุ์, 2561)

ด้านการประเมินหลักสูตร สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดระบบคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับนโยบายของ สพป.อ่างทอง (ชุติมา แสงจันทร์, 2560)

โดยสรุป การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สพป.อ่างทอง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งด้านการส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน การนำไปใช้ และการประเมินผล ซึ่งสะท้อนถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความเข้มแข็งของผู้นำและครูในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีจุดเด่นด้านการประเมินหลักสูตร และจุดที่ควรพัฒนา คือ การนำหลักสูตรไปใช้จริง รายงานพบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนมีความเข้มแข็งในเรื่องการพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้ตามสมรรถนะ แต่ยังขาดความพร้อมด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ การวางแผนหลักสูตรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน แต่ยังขาดความชัดเจนในการกำหนดโครงสร้างและเวลาเรียน การนำหลักสูตรไปใช้มีการวัดและประเมินผลสมรรถนะอย่างเป็นระบบ แต่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ส่วนการประเมินหลักสูตรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนได้ดี แต่ยังขาดการนำผลไปปรับปรุงหลักสูตรในปีต่อไปอย่างจริงจัง

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน พร้อมสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวางแผนหลักสูตรให้มีโครงสร้างและเวลาเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับสมรรถนะและบริบทของผู้เรียน การนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกและบูรณาการกับชีวิตจริง และการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาปรับปรุง พัฒนา และสร้างความยั่งยืนของหลักสูตรที่มุ่งเน้นสมรรถนะผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดการเรียนรู้เชื่อมโยงบริบทท้องถิ่น พร้อมสร้างเครือข่ายภายนอก สนับสนุนทรัพยากร จัดสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะครู อย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับสมรรถนะผู้เรียน 2. วางแผนหลักสูตรอย่างเป็นระบบ กำหนด โครงสร้างและรายวิชาให้ชัดเจน สอดคล้องกับสมรรถนะและความต้องการของผู้เรียน พร้อมให้ ครูและคณะกรรมการหลักสูตรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การพัฒนาไปจนถึงการประเมิน 3. จัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เน้นสมรรถนะศตวรรษที่ 21 การคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการใช้สื่อหลากหลาย พร้อมนิเทศ ติดตาม และ สนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง 4. นำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ร่วมกับครู ผู้บริหาร และชุมชน ใช้เครื่องมือประเมินหลากหลาย สังเคราะห์ผลร่วมกัน เพื่อให้หลักสูตร ทันทสมัย ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1. ควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งตาม ขนาดโรงเรียน หรือระหว่างโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนของเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ครบคลุม และสามารถเปรียบเทียบ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อย่างชัดเจน 2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการหลักสูตรที่มุ่งเน้น สมรรถนะของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรทางการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งอาจส่งผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านหลักสูตร 3. ควรดำเนินการวิจัยในลักษณะการมีส่วนร่วม เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ทดลอง และปรับปรุงหลักสูตรภายในบริบทของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภา.

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). *การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- มณีรัตน์ ประเสริฐสุข. (2562). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ สินธุ์. (2561). *การนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย ใจดี. (2564). *การบริหารหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* : บทบาทของการพัฒนาครูและระบบนิเทศติดตาม. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สมปอง จิตตระกูล. (2564). *การวางแผนหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. (2567). *รายงานผลการบริหารและพัฒนา ทรัพยากรบุคคล*. เรียกใช้เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2567 จาก <https://atg.go.th/atg>.